

Achtergrond

Nederland is vanaf het eind van de Tweede Wereldoorlog voorstander geweest van het plan om de Joden die de Holocaust overleefd hadden een eigen veilig thuis te geven. Dit kreeg vorm in de opsplitsing van het Palestijnse mandaatgebied door de VN en de oprichting van de staat Israël in 1948.

U kent de geschiedenis. Diverse oorlogen tussen Israël en de Arabische buurlanden waren het gevolg, uiteindelijk resulterend in een bezetting van het hele gebied ten westen van de Jordaan in 1967. De Verenigde Naties riepen Israël op om die bezetting ongedaan te maken en te komen tot een vredesregeling met het Palestijnse volk. Noch de oproepen van de Verenigde Naties, noch verzet van Palestijnse kant tegen de bezetting, noch initiatieven van buitenaf (Oslo, Camp David, Roadmap) hebben tot nu toe resultaat gehad. In tegendeel. Israël is hard op weg om een twee-staten oplossing onmogelijk te maken door het steeds verder uitbreiden van nederzettingen op de Westbank en Oost-Jeruzalem (waar bij elkaar inmiddels bijna 500.000 joodse kolonisten wonen).

De continue bezetting en repressie, de doorgaande bouw van nederzettingen, de afgrendeling van de Gazastrook, de "muur" etcetera leiden tot toenemende kritiek op het beleid van de Israëlische overheid, juist ook binnen Joodse gemeenschappen in de wereld en in Israël zelf.

CDA standpunt

In 2003 schreef de CDA Commissie Buitenland een notitie over de situatie als analyse en als basis voor standpuntbepaling, getiteld "Een rechtvaardige aanpak".¹ Enkele citaten uit dit rapport:

Het CDA heeft een bijzondere sympathie voor het joodse volk. De ervaringen van de Tweede Wereldoorlog en de holocaust liggen ten grondslag aan deze houding. Het grote onrecht dat het Joodse volk in Europa is aangedaan maakte eenieder overtuigd van twee vormen van garantie dat zoiets nooit meer zou gebeuren. ... De sympathie ten opzichte van het Joodse volk mag dan ook niet leiden tot partijdigheid of het negeren van de normen van mensenrechtenbescherming van wie dan ook. ... Het onrecht dat het ene volk is aangedaan mag niet ten koste gaan van de andere partij, het Palestijnse volk. Het gaat om de randvoorwaarden vrede, veiligheid, voorspoed en vrijheid voor beide volkeren. (pag. 22)

Vervolgens worden in de notitie stappen aangegeven hoe tot de gewenste twee-staten-oplossing gekomen moet worden, waarbij terugtrekking van Israël binnen de grenzen van 1967 een startpunt is, zoals vastgelegd in de VN resoluties 242 en 338.

Het eerste waarop Nederland nu moet aandringen is onmiddellijke stopzetting van uitbreiding van nederzettingen, en op het waarmaken van de beloftes die Mahmoud Abbas gedaan heeft ten aanzien van het beëindigen van terreur. Nederland moet zich verder inspannen voor grotere eenheid in de EU ten aanzien van het Midden-Oosten, opdat de EU binnen het Kwartet nog sterker naar voren kan komen. Het mislukken van het initiatief van het Kwartet zou afbreuk doen aan de geloofwaardigheid van de internationale diplomatie. Aan obstructie door één van de partijen in de uitvoering van de routekaart zouden dan ook sancties mogen worden verbonden. (pag. 24)

Er gaapt een groot gat tussen hetgeen geschreven is in "Een Rechtvaardige Aanpak" en de praktische invulling van het Midden Oosten beleid van de CDA Tweede Kamer fractie en de regering (minister Verhagen). Dit gat kon niet duidelijker gedemonstreerd worden dan door de benadering van de oorlog in de Gazastrook van begin dit jaar. In een verklaring van minister Verhagen werd de aanval op Gaza beschreven als een reactie op raketbeschietingen vanuit Gaza.

¹ Een rechtvaardige aanpak; Notitie van de CDA Commissie Buitenland, 2003

Diverse bronnen, inclusief Israëlsche, geven echter aan het in juni 2008 aangegane bestand door Hamas goed nageleefd werd. Pas na Israëlsche bombardementen op 4 november 2008 en een afwijzing door Israël van een Hamas voorstel voor een meerjarig bestand zijn die raketbeschietingen vanuit de Gazastrook hervat.

Daarnaast weigerde de Nederlandse regering om het Israëlsche geweld in Gaza "buitensporig" (disproportioneel) te noemen, terwijl dat in het buitenland, ook door vrienden van Israël wel gedaan werd. De VN vertegenwoordiger voor de mensenrechten Richard Falk gaat nog verder door te stellen dat de hele oorlog onwettig was, omdat er niet gezocht is naar mogelijke diplomatieke oplossingen.

Recenter is het voorbeeld dat Nederland als een van de weinige EU landen voorstander was om voort te gaan met de gesprekken over uitbreiding van het associatieverdrag met Israël, ondanks de hiervoor geschetste omstandigheden.

Het wordt steeds duidelijker dat de partijen zelf niet tot een oplossing kunnen komen en dat actieve interventie en druk van buiten nodig zijn. Het internationaal recht moet daarbij de basis vormen. De voorwaarden van het Kwartet gelden niet alleen voor Palestina maar dienen ook aan Israël opgelegd te worden. De EU en ook Nederland hebben daarbij een eigen verantwoordelijkheid.

Doelstellingen CDA Ledenberaad Midden Oosten

Het *CDA Ledenberaad Midden Oosten* wil een discussie opstarten in alle geledingen van het CDA over het standpunt van het CDA ten aanzien van het Israëlsch-Palestijnse conflict. Deze discussie moet leiden tot een herformulering van het CDA beleid ten aanzien van dit conflict.

Wat betreft het *CDA Ledenberaad Midden Oosten* zouden de volgende punten in deze herformulering aanwezig moeten zijn:

- ✓ In *Een rechtvaardige aanpak* wordt medeverantwoordelijkheid voor de veiligheid van Israël onderschreven. Echter daar waar onveiligheid steeds meer het gevolg is van het handelen van Israël zelf (bezetting, onderdrukking, nederzettingen, annexatie, negeren internationaal recht) kan van zo'n verantwoordelijkheid niet langer sprake zijn.
- ✓ Nederland geeft volledige steun aan een vredesproces, waarbij het einddoel is de vestiging van twee staten op basis van o.a. VN resoluties 242 en 338. Op zo kort mogelijke termijn moet een tijdpad uitgezet worden voor het bereiken van de eindsituatie.
- ✓ Nederland en de EU steunen de VS volledig in de eis aan Israël direct en totaal te stoppen met de bouw van nieuwe woningen en infrastructuur voor Joodse nederzettingen in de bezette gebieden en sluit daarbij sancties niet uit.
- ✓ Nederland en de EU dringen aan op directe en volledige opening van de grenzen van de Gazastrook voor mensen en goederen. Dit houdt ook in het heropenen van het vliegveld en de haven van Gaza.
- ✓ Zolang Israël niet constructief meewerkt aan het vredesproces en er geen concrete onomkeerbare stappen gezet zijn in dit proces kan er geen sprake zijn van uitbreiding van het associatieverdrag.